

РЕЦЕНЗІЇ

DOI <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2023.2.2/30>

Хода Л. Д.

Львівський національний університет імені Івана Франка

РЕЦЕНЗІЯ НА АНТОЛОГІЮ УКРАЇНСЬКИХ ХУДОЖНІХ ТЕКСТІВ “NA PRAHU MILÉNIA” (ED. ADRIANA AMIR. PREŠOV, 2021. 230 S.) / «НА ПОРОЗІ ТИСЯЧОЛІТТЯ» (УПОРЯДНИК – АДРІАНА АМІР. ПРЯШІВ. 2021. 230 С.)

У 2021 році в Словаччині (м. Пряшів) вийшла у світ двомовна антологія українських художніх текстів під назвою “Na prahu milénia” («На порозі тисячоліття»). До антології увійшли фрагменти українських творів, що перекладені словацькою мовою працівницями Інституту україністики Філософського факультету Пряшівського університету Адріаною Амур та Веронікою Дадайовою.

Варто наголосити, що за останні роки вагомий внесок у розвиток українсько-словацьких та словацько-українських літературних і перекладацьких взаємин зробив відомий український письменник Словаччини Іван Яцканин – головний редактор журналів «Дукля» та «Веселка», голова Спілки українських письменників Словаччини. Завдяки антології українського оповідання міжвоєнних років «Місячний сміх» перекладач у 2019 р. популяризував серед словацького кола читачів твори таких українських письменників, як М. Хвильовий, Г. Косинка, Б. Лепкий та ін.

Рецензована антологія “Na prahu milénia” знайомить словацького читача з українським літературним середовищем крізь творчість таких сучасних українських майстрів слова, як Тарас Прохасько, Таня Малярчук, Любка Дереш, Лариса Денисенко, Павло Коробчук, Софія Андрухович, Юрій Винничук, Христина Козловська, Андрій Любка, Катерина Бабкіна та Марина Єщенко. Варто відзначити цінність та актуальність рецензованої праці. У Вступному слові упорядниці Адріана Амір ґрунтовно висвітлює концепцію антології: для перекладу були обрані автори (як відомі письменники, так і новачки), твори більшості з яких уперше перекладено словацькою мовою. Тому вихід у світ цієї антології, вважаємо, особливо актуальним.

Праця містить тематично різноманітні тексти (оповідання та фрагменти з романів), що були опубліковані в Україні впродовж 2002–2017 рр.

Антологія доступно та грамотно впорядкована: у Вступному слові подана інформація (обома мовами) про кожного з авторів, що вже дає читачеві певне уявлення про їхній творчий потенціал. Ця частина антології є надзвичайно важливою для реципієнта, який незнайомий із творчістю зазначених українських авторів. Адже саме на цих сторінках він має змогу довідатися про особливості текстів кожного з письменників, про використання авторських концепцій, створення сюжетів тощо. Коротка біографічна довідка словацькою мовою про автора чи авторку та обраний для перекладу твір знаходиться й перед кожним художнім текстом.

Заслужують на увагу Примітки, що подані словацькою мовою наприкінці антології, – пояснення деяких українських географічних власних назв чи окремих слів, що невідомі словацькому читачеві (наприклад, Боржава – полонина в Закарпатській області України; гопник – член кримінальної молодіжної субкультури та ін.).

Перевагою цієї праці є зручний формат антології: кожна сторінка подана словацькою мовою та продубльована мовою оригіналу. Погоджуємося з думкою упорядниці, що матеріали цієї перекладної антології стануть у пригоді й українським читачам, зокрема дослідникам українсько-словацьких чи словацько-українських літературних взаємин, а також студентам-словакістам, які матимуть можливість проаналізувати та водночас порівняти здійснені художні переклади, зокрема, на заняттях з курсів «Теорія і практика перекладу», «Актуальні проблеми перекладознавства» тощо.

Хочемо також відзначити, що репрезентоване в цій антології відтворення українських текстів словацькою мовою свідчить про високий рівень володіння перекладачів мовою оригіналу текстів.

Антологія «На порозі тисячоліття» є цілісним дослідженням, ретельно підготовленим, з високим рівнем перекладів. Рецензоване видання є вагомим внеском в історію словацьких перекладів українських художніх текстів.